

Núm. 861

Any XVIII

Barcelona 9 Mars de 1905

SETMANARI CATALÀ
10 CENTIMS lo número

No serà denunciada
quan la contemplin ¡pobreta!
ab son posat de santeta
y, sobre tot, tan tapada

AE

De dijous á dijous

JA l' hem enterrat y tot!
Carnestoltas fredas... Cridavan avants!..
Ditxosos temps y ditxosas edats, quan encara 'n podíam cantar aixins!

Ara ben be al inrevers, fem carnestoltas tot l' any, y hem arrivat tant enllá, que 'ns posém la careta per divulgar 'l nostre pensar, y parlar tal com som; y quan no 'n portém... sem veu de tiple enrogallada, y dihém á tots els que trobém pe 'l carrer, jo 't coneixo... jo 't coneixo.

Pero 'l cert es que no coneixém á ningú:

Ni 'ns coneixém els uns als altres.

La fesomía ningú la mostra pe 'l clar.

Tothom treu la carota que l' hi convé mes... la propia, la vera, aquella qu' espill del cor, la qu' ensenya las intencions del hom honrat... ah! 'l qu' es aquesta quin modo d' amagarla!

Sembla estrany, mes aixins es y ja l' hi podeu dar voltas, que vos hi tornareu bojos.

Es aquest 'l ser de la nostra moderna societat, y 'l qu' aixins no ho fá, prou està ben servit... reb cada garrotada de cego!

Parlém per propia esperiencia!

Encara 'n portém l' esquena calenta... be prou qu' ens cou!

Lo cor malmés.. la sang ne raja!

No parlém dels polítichs de la cort, que ja ho sap tothom, qu' en portan sempre una al pap y un' altre al sach.

Volém parlar dels de casa nostra, que no tot te d' esser pe 'ls forasters.

La gracia de Deu ben repartida arriba per tothom.

Y ara aném á comprobar' ho.

No 'ns feya cap falta que la «Gatzara contínua» vin gués al mon; que se 'n apoderés del passeix de Gracia per fer son negoci, qu' hi posés barreras, embossant diners, d' una cosa que n' es dels dominis del poble; en aquest eas, lo carnaval li fa de careta; mes que 'n fos ben dit de tapa rabes.

En Lluch, s' ha coronat de... gloria, otorgant á n' aquets ciutadans, lo dret d' ocupar la via que n' es del públich y no pas seva.

A n' el Batlle l' hi ha pujat lo «Mando» á la testa, y no sabent fer cosa de profits, s' entretén fent tontorriás com las qu' estém ara esmentant.

Per aixó no n' hem de fer cap cas, porque aquest senyor d' arcalde no mes porta la careta.

Es una lley d' empelt dels polítichs á la madrilenya

Si no 's que fa com las capas que no 'ns cauen gayre.

La majoria del Ajuntament també fa bon xich lo carnestoltas.

Val á dirho tot, que n' es diada.

Sobresurt en Corominas, que 'ns ha eixit una gran neula com s' ha vist desd' que n' es á la casa gran, que devia ser del poble.

Ab la careta de sabi 'ns va enganyar á tots... y ab bo y no havérsela treta va ensenyant la seva p' el mon.

Ben cert es que 'l «double» s' ha de veurer, lo llau-tó sempre surt groch, del color de llumanera... y quant més se frega més surt.

Qualsevolga 's pensaría que 'l parlar poch fa sabi; donchs s' erra.

Quin calla no diu res, y d' aquets es en Corominas.

Ab careta d' honradesa van anar molts regidors á ca la ciutat, y ja la duhen molts á l' esquena, per quant van com gossos folles cercant negocis per ficars quartets á la butxaca.

S' han de fer milloras per la ciutat; tots hi convenen, mes volen sucarhi y perden el temps desbaratant els uns els plans dels altres.

Es á dir: trayentse mútuament las caretas, y Barcelona que 's reventi.

D' altres n' hi han, per sort, que no més saben fer lo pavo real, extenent la quía, mes aquets son tontos y no 'ns serveixen de res.

Pe 'ls tals lo carnestoltas es etern... porque ells 'l fan sempre y no s' ho coneixen, qu' es lo pitxor que 'ls passa.

Son la colla dels benehits, qu' anirán al cel y també hí farán el burro.

D' igual faicó 's trovan 'ls catalanistas; aquets de la gent de be... que tenen un Cambó, per dars la rabó ara su ara, qui 'n quan no pot segar espigola, armant rebomboris arreu arreu qu' han de ser l' esfondrament de l' esquadra catalanesca de la política qu' ha fet més de mal á la literaria qu' una pedregada seca.

Tots som gent de bé «pero la capa no parece».

Dels altres no 'n parlém que ni menys s' hi veuhens.

Quan soni l' hora ja surtirán... y serán encara pitxors; que portan la careta de la trageria.

Es de pensar que farán nét.

No 'n deixarán ni las sobras, que 's menjarán las engrunas que resten ab tot y la careta.

Lo d' en Mir y Miró guarda molta retiransa ab la fesomía de «La Salvador» aquella greu estafada que per l' istil de «La donya Baldomera» va arrebassar els estalvis dels menestrals de Barcelona ja fa més de mitja centuria, y fou la font d' ahont va rajar «El Diluvio» qu' allavors s' anomenava «El Telégrafo» de quins grans rendiments els infelisos accionistas no van pipar ni un sanubre, després que s' havían carregat el mort.

Avuy en dia, aquets predican conciencias... quan ja estant farts de vendrer vinagre.

Y trehuen els drapets de tothom, al sol.

Aquet fa 'l paper de republicá per contas del d' estira cordetas que se l' hi escauría molt y mes.

Si ho podem veurer, aquet fará també 'l paper de Judas, que com ell ja 'n te 'l pel roig.

Ben clar hò diu 'l ditxo: home roig y gos pelut, primé mort que coneugut.

La careta d' en Tort y Martorell, si que n' es de malaguanyada, porque «la mona aunque se vista de seda, mona se queda».

No mes cal veurer la mida y tot seguit l' han de coneixer... si sentissin veu de tiple de la capella sixtina, es la seva, encara qu' alguna notaria de Barcelona pot assegurar del enter de la seva persona, si val á dirho tot.

Aquest n' es aspirant etern á l' arcaldia que sempre li fa goig y may l' atrapa.. y com la guineu del qüento quan no las pot haver y díu qu' estan verdas.

T' hem coneugut company... «en el asiento».

Fa excepció de la regla en Planas y Casals, que 's volgué treurer la caretta per uns instants y se li va aixafar tant, qu' ara, per més qu' ho vol, no se la pot tornar á posar.

A la qüenta, se li han romput els lligams.

Y la carota fa plorar de tan aixafada com li ha quedat; sembla un barret de fer volar coloms.

D' altres caretas han sortit xafadas, mes son de comparsas que no tenen paper important á n' aquesta comedia que 's fa tot l' any, y fa riure molt més qu' aquells caps penjats á l' entrar del Passeig de Gracia, ab tanta mala sombra, que 'l fan assemblar á l' entrar d' un passeig de káfila del marroch ó be de la Xina.

Sort d' uns tortells que hi penjan mes avall, que ab tot y semblar estantissos, alegran un xich la vista encara que de salivera no 'n fassin.

Dels bisbes y capellans no 'ns cal fer esment; de 'ls militars tampoch, qu' en portan llureya y disressa

tot l' any... y no 's treuen may la caretta de legalitat, per mor de cobrar cada cap de mes la soldada.

Y ab aixó fan molt ben fet.. «conspirar y cobrar sueldo esto es lo que tiene gracia».

Dels advocats que 'n volen fer de jutjes, arreglant á casa seva 'ls assumptos dels seus clients en diré que portan caretta de magistrats .. y fan l' ofici que no 'ls pertoca.

Dels periodistas que van per aquets mons, fent el «chantage» per treure quartos á la gent que fan l' ofici de pocas vergonyas.

Y dels que van ara al darrera de las actas de diputats provincials, que portan la caretta de enganyar al poble... pero ja no bada.

Lo renglo de las donas ni menos el toquém, y aixó qu' es lo més socorregut, qu' aquestas si que son más caras eternas.

No 's treuen may la caretta de fidelitat... y li carregan els neulers al més guapo, fentli portar el barret alt.

Aixís pogué dir tan encertadament y ab tanta gracia en Wenceslao Yguals de Izco:

A un marido muy celoso,
pregúntale su mujer:
¿de qué te vistes, de oso?
pues te van á conocer.

CALIXTE PI Y XARAU

¿Perque la mar es salada?

Me preguntes meva amor
ab insistencia extremada
perque l' aygua de la mar
de tan salada es amarga.
Jo aixó no t' ho sabré dir
perque l' aygua es tan salada;
ab asuntos de la mar
no hi entenç meva estimada.
Preguntau als mariners
que tants cops l' han travessada
de segú qu' ells te dirán
lo perque de ser salada.
Preguntau al marinier
que navega ab fragil barca,
ab bergantí ó pay-lebot
ó be ab vapor ó fragata,
ó aquells grans acorassats
de la nostra hermosa esquadra
que per pò de pendre mal
no surten may d' aqui Espanya,
pero aqueüs no t' ho dirán,
no t' ho dirán que no ho saben
que sols coneixen festins
y doná alguna vetllada.
Preguntau als mariners

á aquells de cara tolradá
que ja han nascut al bassal
entremitj de la mar brava;
á aquells que ab barcos velers
han recorregut el mapa
defensant cent mil perills
ab la seva fragil barca;
á aquells que manan vapor
y tan de valor trasbalsan
d' un cap al altre de mon
y transportan tanta carga
essent com són alts y grans
que semblan una montanya
son juguet d' aquesta mar
y ab las onas se barallan
preguntant als timoners
els fidels de la balansa
qu' aferrats en lo timó
aguantan la sotragada
d' aquelles onas gegants
que tants cops sembla se 'ls traga.
Al nos-tramo que 's gat vell
ab mitj sigle de constancia
y sempre ha estat navegant
ab bergantí ó be ab bric-barca

y acaba dintre la mar
d' aquet mon la seva tasca
y reb com á panteón
el seu cor la mar salada.
Aquesta ells t' ho dirán
perque la mar es amarga
que de petits han posat
la seva vida dins l' aygua
y veurás com te dirán
lo molt qué n' es d' amarganta
perque cent cops l' han regat
ells, afigits, ab sas llàgrimas.
perque 'l seu abim es plé,
milions de víctimas tanca,
está plé dels seus germans
está plé de carn humana.
Alli ploran els infants
y també hi ploran las mares
y ploran els orfanets
ploran alli las aymadas.
Com son llàgrimas del cor
son mes encar que saladas,
com son llàgrimas de dol
amor meu son amargantas

RAMONET DEL CAFÉ

LA TOMASA

Malas costums

—Per la mostra, 's veu que s' han cumplert las
ordres de l' Alcaldia disposant que no hi hagués
canvi de sexe ab los vestits.

Un pretendent

—Senyoreta, ara podrá dir de veras que li faig l' os.

LA REBOTIGA

LA rebotiga es esquifida y del poch espay que té encare 'n prenen un bon tros quatre armaris raconers pintats de vermell.

Al mitj hi ha una taula de noguera tapada ab una bayeta verda, ribetejada de groch.

Sobre la taula una gran llumanera, de quatre brochs ab pàmpol vert, sa campaneta y sas moquetas.

Sota la taula hi ha un braser ab sa pala. Tots los objectes de metall brillan com si fossin nous, y en sos bisells y racons encara si coneix la polsina de guix parrell ó de banya de ciervo ab que diariament se fregan.

Prop del braser hi ha cinc cadiras de brassos ab respalder de cuiro, subjectats ab grossos claus de llautó, que al mateix temps constitueixen son adorno.

L' amo de la casa es lo senyor Eufrasi, dich, lo doctor en farmacia D. Eufrasi, home expatriota, realista, casat, de xeixantadós anys, que te la barba molt fortá y que s'afayta cada dia per decoro de la facultat.

Son tres quarts de vuit, y la rebotiga, com si tingüés fisonomia humana, sembla que esperi á algú.

En una safata negra hi ha sobre la taula mitja dotzena de gots y en lo braser una cafetera ab aigua.

Don Eufrasi, treu lo rellotje de plata, mira l' hora, obra la vidriera que dona á la botiga y passant lo bras per la obertura, diu al practicant:

— «Lagenam syrapi citrei ad usum domesticum conditam.»

Lo practicant s' aixeca ab viva solicitut, y d' un armariet baix que està darrera 'l taulell, ne treu una ampolla y la dona al doctor, que li pren, y torna á la vidriera.

Se mira l' ampolla contra claror, la destapa, la ensuma, se tira una gota d' aixarop al palmell de la ma, l'lepa y paladeja ab cara d' home satisfet.

En aquest punt se sent un bastó picant á terra y una tosseta, y entra embossat fins als ulls, ab barretina negra y barret fins á las orellas, un tertuliá.

— Santa nit tinga, senyor Doctor.

— Molt bona nit. Vamos, que avuy vosté es lo primer, senyor Nofre. Ja veig qu' aquesta tos se va estovent.

— Si senyor, gracias á Deu.

— Ja li tinch amanit l' aixaropet.

— Visca molts anys, senyor Eufrasi. Ara aviat vindrà 'l senyor Quim. L' he deixat á la cantonada parlant ab son gendre. Mirissel aquí 'l tením.

Ab lo senyor Quim n' entra un altre. Tots son casi be de la mateixa edat.

Ja son cinc; s' assentan; l' un acosta 'ls peus al braser, l' altre las mans. Lo senyor Eufrasi agafa la pala y dona una remenadeta.

L' un díu: — ¡Ajá!

L' altre. — ¡Ah! aquesta escalforeta retorna.

Toca un quart de nou.

— ¡Senten! diu lo senyor Quim, avuy tot lo dia va desballestat. Al Pi toca un quart de nou, jo vaig ab lo rellotje de Santa Maria y tinch las vuit y dotze...

— Jo vaig be y tinch las vuit y tretze.

— Jo avanso, per que tinch las vuit y disset...

Crach... crach... crach... tothom tanca 'l rellotje. La rebotiga queda en silenci. Lo doctor te agafada la pala

entremitj de dos dits y la fa balandrejar al compás de la pèndola de la botiga.

Lo senyor Nofre tus.

Inmediatament l' apotecari agafa la cafetera, tira un bon raig d' aigua al got y hi deixa caure un rajolí d' aixarop.

— Tinga senyor Nofre, tinga y bega... ja l' acabarém aquesta tos, no tinga por.

Lo senyor Nofre beu. Tots s' el miran.

Lo senyor Quim pregunta al del seu costat.

— Qu' es cert que volen tirar á terra las casas vellas de la plassa del Angel?

— No ho sé, perque no he vist encara 'l diari; pero jo, del modo que van las cosas crech qualsevol disbarat.

Altre silenci.

L' apotecari pren un pols de tabaco, allarga la capsa als altres y tots ne prenen.

— ¡Atxém! — ¡Atxém! — ¡Atxém!

— ¡Jesús! — ¡Jesús! — ¡Jesús!

Y tornan á callar.

Al cap d' una bona estona l' apotecari badalla y 's fa creus á la boca.

Després estira las camas y repanxigantse dona un cop á cada bras de la cadira y díu:

— Endemés, si, senyor... aquest mon es un mon de monas.

Lo senyor Nofre riu y entre dos cops de tos díu:

— ¡Ejém! ¡ejém! lo senyor doctor sempre está de broma. ¡Ejém!

Lo senyor Quim hi afegeix ab rialleta de malicia:

— Ja ho pot dir. ¡Qui pogués plorar ab los seus ulls! Y tots riuen y l' apotecari riu també y replica:

— Home, alguna cosa s' ha de dir per passar lo rato.

Passa un altra estona y un que fins allavors ha callat, se remena en la cadira, se tira endavant, se moca y comensa:

— Ahir vaig aná á donar una volta, perque feya bon sol, y jay Senyor! cóm se torna Barcelona! Vaig veure una botiga nova d' apotecari, que com hi ha mon, me pensava qu' era de perruquer. ¡Quina cosa més informal! juns homes ab unes barlasses! y unes capsetas, que semblan per posarhi sabó ó confitura.

— ¡Oh! diu animantse l' apotecari, avuy en dia, las farmacias semblan casas de quinquillayres; no inspiran aquell respecte d' avants, vull dir que no son serios com correspon. Desenganyinse, senyors, tot lo del nostre temps desapareix. ¡Vosté parla de las farmacias! Pero ¿y la farmacopea clàssica? ¿ahont es? La major part dels nostres apotecaris no tenen més que futesas compradas á Fransa. Molta monada, gentén? tot molt bonich, molt ben embolicadet, aixó sí, pero aquella antiga confiansa en la autenticitat del medicament, aquella convicció íntima, evident, del farmacéutich conciensut, que feya 'ls preparats per sas propias màns, tot s' en ha anat á rodar; y es una vergonya que 'l govern s' ho miri ab tanta indiferència; perque aquest punts es dels principals.

— Ja ho crech, diu lo senyor Nofre tussint, ¡carat! lo primer de tot es la salut.

— Si podían veure, diu l' apotecari, si podían veure 'ls estragos que l' empirisme ha fet en aquest últim den. que s' esgarrifarán.

— ¡Uy, uy, uy! ja ho pot dir.

— A un del costat de casa li varen receptar una cosa

que jo no l' havia sentit anomenar en ma vida, y l' endemà ja se l' enduyan cap al cementerí.

Lo senyor Quim, qu' s' havia estat ab las mans encreuhadas sobre 'ls genolls, entretenintse en fer rodar los dits polsers l' un sobre l' altre, pren la paraula molt solemnement y diu:

— Jo sempre 'm recordaré del any vint y tres. Me sembla qu' el pare qu' al cel siga... alló quan va tornar lo rey y tot se va posar com estava avans; lo meu pare, Deu lo perdó, me va preguntar un dia sortint de veure la parada: «Noy, que te 'n sembla d' aixó?» Y jo essent un bordegàs, qu' encara no havia complert los venticinch anys, li vaig respondre: «Pare, aixó va malament.» Y lo cert es, que desde allavors ensá, cada dia aném pitjor.

— ¡Oh! vosté va dir una veritat com un temple, senyor Quim.

— ¡Y tal!

— ¡Jo ho crech!

Lo senyor Quim está plé de vanitat per los elogis que li tributan, pero fa 'l paperot y diu:

— ¡Ps!.. un prou veu las cosas, sino que de vegadas y segons ahont no tot se pot dir; que si un hom ab la experiència que té, pogués parlar!.. Ja 'ls dich que aquella expressió la vaig dí l' any vint y tres. — Vaja,

senyors, son tres quarts de nou tocats: un cop fet y fet, ja serà hora de sopar. Pássinho bé.

— Bona nit, senyor Quim. — Santa nit tinga. — Deu lo quart de mal. — Bona nit y bon hora.

— També 'ns en baurém d' anar, díulo senyor Nofre. — ¿Tan aviat?

Aixís poch mes ó menos, se fa y desfá cada dia la tertulia de la rebotiga. Altras nits parlan de las contribucions y més sovint encara, del fret, de la calor y del preu de las accions, del ví y de la carn.

Pero sempre parlan poch, y cada nit hi ha la tos del senyor Nofre, lo xiste del apotecari y la frase sentenciosa del senyor Quim.

Aquestas tertulias se van acabant. Los homes d' aquells temps y de sas costums fan lo mateix camí que las llumaneras de quatre brochs: passan.

L' apotecari cada nit se despideix del senyor Nofre dihentli:

— Segueixi ab los juleps y l' aixarop; y ja la acaba-rém aquesta tos. Abriguis be.

Un dia li anirán á dir que la tos ha acabat ab lo senyor Nofre; ell replicarà: «fa vuit días que me 'l ve ya mort,» y s' acabará la tertulia de la rebotiga.

R. R.

Desde 'l quartel

Carta d' un caloyo á la seva XAY

Idolatrada Malena:
sols al escriure ton nom,
per mals y penas que tingui
soch més ditzós que tothom.

Pro densá que per ma pega
soch fora del teu costat
y per culpa de las bolas
una lley m' ha fet soldat,
ja que de parlarte y véuret
no puch tenir l' immens goig,
tant te sonmio, Malena,
que potser me torni boig.

Per xó 'm diu lo capitá
de la meva companyía,
que de tarumba y beneyt
me 'n torno mes cada dia.

Al *piloton de los torpas*
fa poch que m' han destinat,
y l' que de tarumba 'm diuhen
comprehend que deu ser vritat.
Com que als altres no 'ls hi pegan
y jo *rebo* ab profussió,
del *piloton de los torpas*
el més *torpa* dech ser jo.

Y no ho extranyis, Malena;
puig l' amor me te corprés:
si 'm diuhen *jalto!* camino
y tot ho entench al revés.

Ja s' havian proposat
posarme de *cocinero*;

pero densá que vaig coure
los pantalons d' un ranxero
que m' han tret, y de tornarhi
tinch la esperansa perduda,
puig ni puch pelar patatas
perquè faig la pell groixuda,
ni puch fer de centinella
perque 'm dorm lo teu recort...
sols entench lo toch de ranxo;
per lo demés soch un mort.

L' altre jorn que de servey
mon batalló estava franch,
per ordre de qui 'ns ordena
vam sortir á tirá al blanch,
y en lloc de tirá á la *meta*
quan á mi 'm tocá, al instant
vaig foradá una pota
del caball del comandant.

Lo que d' aixó 'm va venir
no foren pas alegrías,
sino una pluja de *natas*
y un arrest de quinze días.

Per las nits com que 't sommio,
mossegó tot lo coixí,
y l' sargent de vigilancia
me tracta quer ni un butxí!

En fi no 't vull cansar més.
espliciente mas *hassanyas*;
perque jo pensant en tu,
las rebo á mils las castanyas.

De vegadas caych del llit,
lo qual no passa á ningú;
Tot lo que faig son follías...
L' altre jorn pensant en tú
m' va caure 'l plat del ranxo,
m' vaig tacá 'ls pantalons
y rebí un' altre pallissa
qu' encar la duch als ronyons.

Are 'm tens al hospital,
tan fet mal bé, que sols crido
condolentme de ma pena
¡ay, amor, com m' has *ponido!*

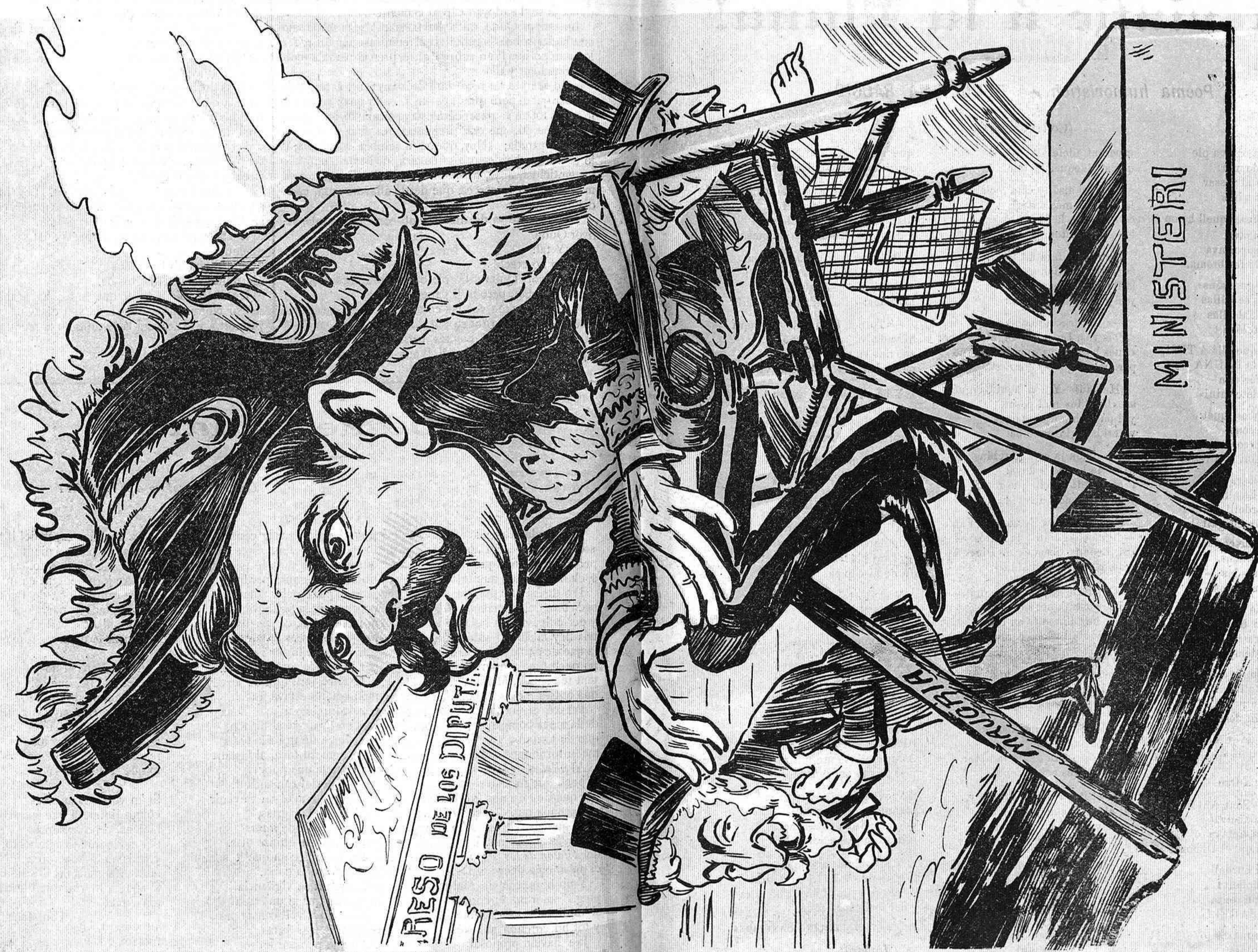
Per avuy prou; si per cas
aquesta nova no et mata,
fesme el favor de llegar
lo que 't dich en la

— Postdata.

Si 'm vols enviar calés
compadintme 'l que sofreixo,
Malena, t' ho agrahiré
del modo que jo agrafeixo,
y farás ab ta bona obra
molt més grans las il-lusións
d' aqueix m' rtal que t' estima,
ton aymat

Pau Macarrons.

per l' original
RAMPELLS

Sense l' apoyo dels Manitas
y las sevæs camarillas,
res hi farán els puntals
d' una faixa majoria.

Un viatje á la LLuna!

Poema humorístich. -- PENULTIMA RACCIÓ

(CONTINUACIÓ)

Vam entrá, y ja estava ple
á cogull de gent de mar:
bailets, mossas, y al passar
nos va rebre un mariné.

Era 'l «Paciencia»; aquell home
que la dona li pegava,
y qu' ell pacient, soportava
els cops com si alló fos broma.

Y no faltavan «guassóns»
que deyan ab veus senzillas
qu' ell portava las faldillas
y sa mullé 'ls pantalóns.

Lo qual vol dir que allá á TINI,
y á mitx camí de la LLUNA
també las donas fortuna
buscan fent un «determiní»

y el «determiní» es aquet:
Tení 'l marit por escut,
ferlo apoch apoch «cornut»
que, per cert, es molt mal fet.

Y després ab la cara alta
aná pregonant:—¡Es ell!
¡es un pillo del bordell!
¡Es ell que enrojeix ma galta!

¡Ell! que á falta de caricias
me dona sols garrotadas,
y com Judas abrassadas
impregnadas de malícias!

¡Ell es! si; el que malhaurat
fentme petons á la boca
tot lo cervell 'm trastoca
com si fos un condempnat.

¡Ell es qui m' empeny al vici!
¡Es ell qui 'm fa delinquí!
¡Si no guanya prou per vi!
¡Si 'l «variá» es son desfici!

Y ab el pretext de qu' ell veu
y li agrada el «cambiá»,
acostuman á faltá
al mon, al marit y á Deu.

Per aixó el gran Sant Antoni
ja en lo desert exclamava
que la «dona» l' espantava
de lluny molt més qu' el Dimoni.

Mes enjegant al burdell
la dona que surt dolenta
míréu lo que 's representa
al TEATRO PASSARELL.

La NINÍ, la «Bruna» y jo,
estavam bo y assentats

esperant adelerats
que s' aixequés lo teló.

Per fi s' alsá, y com reclama
la tradició més antiga
comensaren la fatiga
lo «primé actor» y la dama»

La escena feta un jardí:
la actriu un xich escotada:
la llum del gas abaixada:
y el galán parlant així:

—«¡Oscura la noche está!
«¡Sois vos, Leonor?—Si, Manrique:
«Pues hora es ya que os esplique
porque vengo!—¡Claro está!

¡Hablad!—Y á n' aqui caygué
un «bastidó» mal posat,
y 'l públich mitx escamat
vá cridá:—¡Poseulo bé!

La dama ja avergonyida
ni sabía lo que 's deya:
l' apuntadó crech que reya:
y una veu molt atrevida.

Cridá; Versos! Versos!—«¡Van!»
—digué el «galán»; ja furiós:—
«Si, Leonor, después de Dios
«sois vos mi únic afán»

«Quién de guerrero blasona
«ni se postra ante su dama
«ni se humilla ante su fama,
«ni envidia infame corona.»

«Vuestro soy, mas es de ley
«y fuerza es que yo os lo diga:
«que Manrique no mendiga
«los favores de su Rey.»

«Solo mi valor me abona:
«y yo os puedo asegurar
«que no me han de deslumbrar,
«ni los Reyes con corona,

«ni el Papa con su gran ley,
«ni el trono con su grandeza;
«pues vale más mi nobleza
«que el trono, el Papa, y el Rey.

—Bravo!—Bravo' un picament
de mans aplaudí ab deliri,
com si lo poble 'l martiri
comprengués d' aquell valent.

—Altres picavan de peus:
y tant fort varen picá

que 'l galliné s' enfonçà
sentintse ays y dolors greus.

Donas... ensenyant las camas,
maynada fentne xisclets;
los peixeters dant xiulets;
y el tramoyista ab sas tramas.

Defentsantse, digué: —Prou,
aymat, públich: Prou n' hi ha;
—Queda suspés fins demá
lo drama: «¡Ens amaguéu l' ou!»

—«Tornéu els quartos» y aquí
hi va haver tal confusió
que fins van rompre el teló
plens de rabia y plens de vi.

Y la «dama» y el galán
per la porta del radera
vestits d' aquella manera
fugiren tot murmurant:

—¡Quin públich tant indecent!
—Jo os estimo!—Jo també!
—Sabeu, donchs, lo qu' hem de fe?
Aná á sopá incontinent.

Alli cuidaré mon cor
puig de vuydarlo tinch pressa;
—¿Tant ple 'l teniu? Si; ja vessa;
Ja no hi cap pas mes amor

Y al Hostal solets 'ls dos
el galán li repetía:—
—«Si, sois vos, Señora mia
«quién manda después de Dios.

Y l' hostalé assegurava
que 'l que deya era vri'at:
puig tenintlo ella abrassat,
era ella la qui manava.

Mes, deixemlos y partim:
BRUNA, adeu siau—Salut!
A reveure!—Y un minut
més tart ja anavam fugint.

Prenguerem tant rapit vol
besantnos enamorats,
que quedárem extassiat
mirant la posta del Sol.

Y al esclatar ab plahé
lo goig que 'l desitj enjendra.
l' hermós astre 's degué ofendra
y del tot desparesqué.

MARCELINO SANTIGOSA

(Acabará)

LA TOMASA

Arbitre municipal

—No hay más, el circular con disfraz cuesta tres pesetas.

—Pero, que no veu qu' un servidor soch un pobre de veras.

Lo Carnaval ha transcorregut ab l' animació y bullici de consuetut á Barcelona, omplint la gent, el Passeig de Gracia, lloch ahont s' ha fet la Rúa aquest any.

No cal pas duptar; l' imperi de la careta va decayent; la disfressa fuig del carrer com avergonyida d' ella mateixa.

Aquells esbronchs, tan mamarratxos que 's trobaven pe 'ls carrers en semblant diada, ja 's quedan á casa.

Resta encara la tafaneria de la gent.

Tothom se llença al carrer ávit de veurer alguna cesa.

Volen riurer; mes ja ningú fa el bobo.

Sols algú carro d' anuncis .. y aquells de la figuereta.

Ara 'l Carnestoltas se 'l fa cad' esquí á casa seva.

Balls particulars de màscaras... assalts... criatures disfressades... sols això.

L' innocència pot usar careta ó be disfressa; no la malícia.

La diada del entero, també s' ha ben celebrat ab alegria d' un poble que s' esbargeix ab un dia de campanya, mes sens esbalots ni borratxeras, ordenadament, com pertoca á ciutadans d' un poble, que 's pot posar per mostra de bona cultura y ferma civilissació.

L' espectacle qu' es gosa 'l dimecres de carnestoltas, es bona mostra si fes falta del esperit de germanó del poble ca alà.

S' en va á fora cada familia, ab lo farsell al coll, portant-se la verenada; fa cada qual son rotllo, arma la seva bromà y apura la teca aproveitant fins las engrunas y convidant' hi 'l vehi si 's necessita... gent, que s' acava més prest la teca que no pas la gana.

Aytal germanó, ens podém ben alabar, no 's trova en lloch mes qu' en la nostra terra.

Que la prenguin per mostra y que l' escarneixin.

No 'ls volém cap més mal.

La verola s' ha ensenyorit del poble de Madrit.

Mes res hi val.

Ningú 's vacuna per prevenir de l' epidèmia.

Lo senyor Batlle de la cort, qu' es un gat que se las pensa totes... ¿quina te 'n fa?

Ell que si; críá una rifa.

Vinga dar números á tots 'ls que 's vacunin... y el que l' hi toqui la sort tindrà un premi.

Y vet' aqui un modo novell de civilisar als castellans.

De vacunar'l's... y de pasada fer'l's richs.

Qui pensi que á Madrit no son sortosos, prou serà un embuster.

Qui digui dels intel·lectuals de l' Ateneu de Madrit que no son tan sabis com els nostres d' aquí Barcelona; farà bona planxa.

Discorren ara sobre la missió de la iglesia y la del Estat, al present y al pervindre.

D' una part els liberals; d' un altre, una barreja de jo-

ves modernistas d' aquells d' els cabells llargs; al mitj, els aymants de la tradició.

Volen aclarir, si l' Estat s' ha de sotmetrer á l' iglesia, ó be, si es l' iglesia qui s' ha de sotmetrer á l' Estat.

Fins al present, no han fet pas res mes que baladrejar en va.

Y d' entre mitx de tants de sabis, ó be de sevas, no n' ha sortit la veu que 'ls digui, com al perevindre 's tindrà de prescindir de tots.

Aixins parla la rahó.

Quan de menos, els d' allà garlan... els d' aquí son lloros muts.

Si fossin mancos menos mal ;mes, ¡cal..! ¡son llargs de dits!

Lo rey de Suecia si qu' es un galant home.

S' ha convensut de que l' ofici n' es de mal fer, y vol pressentar la renúncia de l' encàrrec.

Fa com aquell que 'l passavan Boria avall: que després de ben deixuplinat á dalt del burro, l' hi van preguntar: ¿Que tal aixó noy?

Y ell contestava: Massa amohino.. massa amohino.

Aquest mi senyor rey, després d' abdicar la corona, se 'n vol anar á Paris á viurer com un burgès qualsevolga, dedicantse á comprar y vendrer trastos vells, per adinerar millor lo seu patrimoni... encara que per vestir mes y no desmollar l' ofici, fan correr que 's dedicará á fern' estudi arqueològichs é històrichs.

Diuhen que vol escriure un llibre, ab lo titol:

Las tribulacions reials ó els reys de cap per avall.

Si ho fa, com promet, l' hi assegurém l' èxit mes gros... per venir l' obra d' un del ofici, qu' ha estat rector avants d' esser escolà.

Aixins si que 'n serà pare y padri.

¡Vaja per aquest cop l' enhorabona!

Un tal Mario Mendez, vehi de Madrit, es un maniatich ben estrany.

Potser no s' en trovaria un altre cas, per tot lo mon.

Aquest plaga ó be boig ó digueul' hi 'l que volguéu, té la taleya de confessars autor de tots els crims de que 'n pot haver esment; y ho fa ab tal fé, qu' ell mateix se presenta als jutjes y després de dir qu' ell coneix als mal-factors que 'n cercan, se 'n declara culpable, y se 'n va á la pressó tant content y satisfet.

¡S' ha vist lo cas, de serne agafat quan ja 'n tenian 'ls criminals, qu' els ha volgut contradir posant en apretó á la justicia.

Ara l' han processat lo jutjat de la cort, y ben cert que 'l condemnaran, sortintsen ab la seva taleya de sern un «dilettanti» de las culpas dels altres.

Res... un aficionat, com si 's hagués de fer 'l «tenorio» que no manca may.

La comissió nomenada pe 'l centenari del «Quixot» no podia pas fer res mellar que 'l qu' ha fet, per quedars' lluida.

Deixarho tot á mans del ministre.

¡D' això s' en pot ben dir, possar 'l pandero ab bonas mans!

Per comptes de comunicar ab las academias y societats científicas del mon, perque 'l geni d' en Cervantes n' es dels dominis universals, proposa uns festeigs dignes d' un

carnestoltas y encara no 's pot portar á terme, sino fentne entrega als elements burocràtics oficials.

Si en Cervantes vivis se 'n avergonyiria, de las festas que 's proposan pels primers de Maig á la Cort de las Espanyas, per ena'tir l' ingeni del primer escriptor nacional.

De poguer parlar diria... com fou un escriptor popular... com vol fer las festas, agafat del bras del poble... com te aborrits, 'ls poders oficials, que son els que 'l van ficar a la presó d' Alcalá, sens tenir per res esment, que 'l soldat escriptor, ja n' havia dat un bras per defensar la patria á Lepanto... y que per redimirla, n' havia remat com forsat vil, amarrat als banchs de las galeras turcas.

Ja 'ns ve d' anys; sempre ho fem així ab els grans homes: després de morts de gana... 'ls toquem la marxa real. Cervantes, no cenó cuando concluyó el Quijote.

S' ha mort, victim de curta, mes traïdora malaltia, lo baríton català, encara que cantés ópera italiana, l' Aragó.

Sortit del poble, obrer d' enduridas mans de resultas de tant picar 'l ferro, en Aragó s' havia obert pas al mon del art, fent els primers y mellors teatros del mon.

Va fèr sos comensaments pe 'ls teatros de rat l' entra- da .. que no per ser ópera de barato, ha deixat do ser criadero d' artistas, que ja fets, han trepitxat las primeras taules ab èxit.

L' Aragó fou en son temps, l' idol de l' hostia que n' era l' seu públic predilecte y 'l que 'l va mes encoratjar en sa carrera.

Fou una gran veu de bariton en sos comensaments.

Després de sa anada per las Amèriques, se l' hi havia enfosquit bon xich, tenint de fer greus forsas per emitirla... de no ser un mestre del «bel canto» no n' hauria pogut sortir.

Era un bon xicot, afable y de tracte germanivòl.., que l' hi valia moltes y-bonias amistats; Ja no pateix!

TEATROS

PRINCIPAL

Ab las funcions del diumenge doná fi la temporada d' hivern qu' ha donat la Companyia Tubau-Palencia habentli resultat en conjunt de bons resultats pecuniaris pero molt dessigual en artistichs, ja que solament han sigut del agrado del públich las comedias *El amor que pasa* y *La doncella de mi mujer*.

Pera dissapte y diumenge pròxims, hi han anunciatas funcions d' ópera y pera la temporada de Quaresmo lo senyor Palencia reenganxa la companyia ab alguna obra nova que ha adquirit.

NOVETATS

La nina «elèctrica» es la mes gran novetat de la setmana.

La presentació d' aquesta «poupee» es molt ben encertada y mou tota l' il-lussió d' una nina de cartró, luxosament vestida.

Els preparatius elèctrichs; l' entortolligamenta de fils, lo llampagar d' els contactes... tot fà l' il lussió mes vera y completa.

Las tantinas quan l' hi manca 'l fluit; els colps de-

mostran lo soroll de la fusta... tot acompaña á la admiració.

Mes puja de punts l' espectació, quan lo «Mussiú» que la pressenta, agafantla d' un brassat se l' emporta dret á las butacas ensenyantla de prop als espectadors y convidantlos á sospesarla.

En tals moments, la nina, qu' es una dona de carn y os, pren tot l' encarcarament d' una figura incorpórea, d' un ninot de cartró, no movent cap muscle del cos ni de la cara, ab els ulls fixos inmobles, com figura de pasta.

Acaba de fer l' efecte, l' hermosa figura de la «Bebé»: sas rojas galtones que brollan vermelló y l' elegant de sas formas bellas.

S' acaba la festa, parlant quatre paraulas la nineta y ballant un pet de kake-walk.

Tan joyós espectacle, ja s' havia vist altre cop á Barcelona y en lo Tívoli (Circo Eqüestre) y ben certament no vá ser comprés.

Aquí, si que va agradar, sortint la concurrencia ben contenta y forsa satisfeta.

Aixó ajuda a passar lo vell de l' repertori de la companyia de sarsuela qu' es d' esperar refrescará l' arribada d' en Palmada.

TIVOLI.—CIRCO EQÜESTRE

Las fredors de la Siberia, van omplint las darrerias d' aquest circol, que va fent las últimas funcions de la seva campanya artística, que 's pot ben dir que ha estat sortosa.

L' empresa Alegria sab tocar tots els ressorts d' acontentar 'l publich y de ferm, portant totas las notabilitats que surten á l' Europa.

Número bo que 's pressenti, ja 'l te lo circol eqüestre de Barcelona.

Gimnasta guapa qu' en surti, cap á la pista de l' Alegria.

Mostra d' aixó qu' assegurém: na Lopezina y na Tignani.

Ja se l' hi escau ben be 'l nom.., á n' aquet empresari.

Correspondencia

Estorer de la Ronda: Crech que lo que 'ns envia ja ho haviam publicat.—Noy Tendre: Lo que 'ns envia es uassa rabiós.—Ravachol: Veurém d' insertarli algun cantar.—Rampelis.—Anirá «Desde l' quartel»—Czar petit. Procure ferse gran, y no tenirselas d' haver ab los japonesos.—Frate Llech: Es mes llech dc lo que convindria.—Rateta. Los seus versos fan lo mateix efecto que l' arsenich,—Camàndulas: Si publicarém la mcs curta.—P. S: Tindrém present lo seu avis.—P. P. y W.: Estudihi, creguim; per ara no va enlooch.—Carnestoltas: Enviant lo qu' heu rebut, no fa res mes que 'l seu nom.

Impresos de totes classes

Promptitud y economía

Litografia Barcelonesa. — Sant Ramón, 6

Lo bebè

—Vaig á veure, si 'l nostre tio es tan morigerat
com predica.

—¿A las 10 de la nit estarás sola? No faré falta

13